

1.498

Ing. HAJRUDIN BUJUKALIĆ

OBRAČUN ZAPREMINE DOZNAČENIH STABALA

PO »VINKOVAČKOM METODU«

PRIRUČNIK ZA ŠUMARSKU PRAKSU

SARAJEVO

1 9 5 1

Obračun drvene mase doznačenih stabala za sječū može se vršiti na dva načina:

- 1) pomoću primjernih stabala,
- 2) bez primjernih stabala.

Ovaj drugi način poznat je pod imenom »Vinkovački način«.^{*)}

Mi ćemo se na ovom mjestu, iz razloga koje smo naveli u primjedbi, pozabaviti samo ovim drugim načinom.

Procjena stabala u dubjećem stanju vrši se uporedo sa doznakom stabala za sječū. Doznaku treba provoditi u skladu sa šumsko-uzgojnim momentima dotične sastojine.

Ovaj način procjene primjenjuje se samo u takvim slučajevima gdje odnos tehničkog drveta nije unaprijed određen ugovorom i sl.

Prilikom doznake stabala po ovom načinu, svako stablo procjenjuje se prema tome, da li u njemu ima tehničkog drveta ili nema. U našoj sadanjoj praksi, pod tehničkim drvjetom razumijevamo pilansko drvo i pilote, koje daju stabla iznad 30 cm prsnog promjera. Prema tome, stabla prsnog promjera ispod 30 cm računaju se u ogrijevno drvo, bez obzira da li je zdravo ili nije.

Rudno drvo uzima se iz ogrijevnog drveta u određenom omjeru. Tehničko drvo se praktično računa do 30 m visine.

Prilikom doznačivanja stabala vrši se odmah i njihovo razvrstavanje u kvalitetne i debljinske razrede. Kod »Vinkovačkog načina« postoje tri kvalitetna razreda (klase): a) stabla kod kojih tehničko drvo počinje već od panja, označujemo sa znakom »1«, b) stabla kod kojih je donji dio uslijed truleži i drugih tehničkih mana neupotrebljiv kao tehničko drvo, označujemo sa znakom »+« i c) stabla koja uopšte nemaju tehničkog drveta, označujemo sa znakom »0«.

Debljinskih razreda imamo obično pet i to:

1 razred, u koji spadaju stabla čiji prsni promjer iznosi 10—22 cm,

---

*) Privremenim Uputstvom za sklapanje i izvršenje ugovora za predaju drveta na panju, Ministarstvo šumarstva NR BiH propisalo je da se mjerenje i klasifikacija drveta, koje se doznaju za sječū preduzećima drvene industrije i šumskim manipulacijama sreskih narodnih odbora, ima vršiti u dubjećem stanju po »Vinkovačkom metodu«. Ovo je učinjeno radi pojednostavnjenja i ubrzanja predaje drveta preduzećima drvene industrije, bez naknadne premjerbe i radi podizanja stručnosti u radu na doznaci stabala. Ovaj članak namijenjen je kao uputstvo onim koji rade na ovim poslovima.